

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik
minden vasárnap

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

Ujabb adalékok a kivándorlás és visszavándorlás kérdéséhez.

I. közlemény

Ugy a kivándorlás mint a visszavándorlás kérdésének tárgyalásánál izolálni kell magunkat mindazoktól a véleményektől és általánosságoktól, amelyeket állandóan hallunk.

Míg a kivándorlás megítélésénél rendszeresen indokolatlan pesszimizmus érvényesül, a mostani visszavándorlást egy éppen annyira indokolatlan optimizmussal ítélik meg. A valóság az, hogy a kivándorlók nagy része éppen olyan kevésbé hazafiatlan és hazátlan nemzetközi, mint amilyen kevésbé lett, bűnbánó és lerongyolódott alakok a most hazatérők. Az amerikai kivándorlás a múlt század utolsó évtizedeiben, a közlekedési eszközök nagy átalakulása folytán, teljesen elveszti régi természetét. Amerika most az olasz, az osztrák, a magyar a munkakereső szemében mind kedvező munkapiac jelentkezik, amelyen aránytalanul nagyobb munkabéreket tud elérni, anélkül hogy önfenntartási költségei nagyobbak volnának. Ehhez képest Amerika az egyedüli hely, ahol néhány év alatt egy oly összeget takaríthat,

amelylyel idehaza vagy gazdaságát rendbehozhatja, vagy gazdaságot alapíthat. Szem előtt kell tartanunk, hogy a magyar kivándorlók kilenczederésze földmunkás vagy kisgazda, akik a hazaküldött pénzt előbb tehermentesítésre, később ingatlanvételre fordítják. Tudjuk, hogy 1907-ben 300 és 400 millió K között küldtek haza. Legutóbb két megye, Zólyom és Szepes vette fel körjegyzőnkint az amerikai pénz hová fordítását. Az adatok itt vannak, és megerősítik az előbbi képet. Zólyom megyében a kivándorlás újabb keletű, mint Szepesben. Ehhez képest Zólyomban harminchét válasz közül harmincegy azt mondja, hogy a pénzt tehermentesítésre fordítják. Szepesben szintén harminchét válasz között huszonkettő ingatlan vételről számol be. Ez már nem lehet véletlen, hanem világosan mutatja a kivándorlás következményeinek egymásutánját.

Ami a visszavándorlást illeti, megbízható statisztikai adataink alig vannak. A közigazgatási tisztviselők személyes impressziója az, hogy a kivándoroltak igen nagy része nem marad tovább két-három évnél. Megerősíti ezt a fel fogást a clevelandi „Szabadság“ most megjelent naptára, amely panaszkodik, hogy az Amerikai magyarok csak gyá-

rakban és bányákban dolgoznak, a földet egészen figyelmen kívül hagyják és nem telepednek le állandóan, sőt még a mi igen hiányos statisztikai adataink is azokra a megyékre, amelyekben a kivándorlás nem újabb keletű, az átlagnál jóval magasabb visszavándorlási arányszámokat adnak.

Ami azonban a most folyó visszavándorlást illeti, annak különös jelentőséget tulajdonítani nem szabad, dacára az utolsó hónapokban az amerikai kivándorlás ugy általánosságban mint hazánkat illetőleg különösen az 1907-ik évben emelkedett. Amerikai hivatalos adatok szerint 1907-ben 163.521 harmadosztályu utassal volt több, mint az 1906-ik évben. Igaz hogy a visszavándorlás 204.006 emberrel haladja meg az 1906-ik számát. Ugyanezen adatok szerint magyar kivándorló lett volna körülbelül 200.000 amely számból New-Yorkra esik 176.230, a többi megoszlik Boston, Baltimore, Sarleston, New-Orleans, Manella és Argentina között. Magyar visszavándorló lett volna 55-60.000. E magas számnak három oka van. Először a rendes visszavándorlás, amely az előző évek kivándorlási arányszámainak megfelelőleg emelkedik. Másodsorban oka a nagy amerikai gazdasági válság. No-

TÁRCA.

Feledni, csak feledni!

Ista Prém József

I.

Gyönyörű, holdas csillagos éjen száguldott a gyorsvonat. Dübörgése még jobban kiemelte a váltakozó tájak megható csöndjét. A természet ünneplő évszakának örvendett. Mindenfelől friss erdei illat: akácvirágok édes lehellete.

Utitársaim rettentő közönséges eszmecserét folytattak. Elfordultam tőlük és hajadonfővel, kihajolva az ablakon, mohón élveztem a salzburgvölgyi táj éji titkait.

Gondolataim visszafelé, a távoli otthonba húzódtak, egyszerre csak előttem áll a kacér Vera, úgy a hogy utolszor láttam a végbucsunál. Piros telt ajkán hivalló mosoly, melylyel csak a fájdalom akarja palástolni; sötét szemében kiolthatatlan láng, de halvány vonásaiban a lemondás küzdelme és egy nagy elhatározás mely kincs, de melytől már el nem áll.

És mintha hallottam volna utolsó szavait, melyeket hozzám intézett:

— Szeretni? meglehet, hogy szeretem, Jenő. Sőt majdnem bizonyos hogy igazán szeretem . . . Legalább mást senkit sem kedvelek úgy, mint magát. De a felesége? Nem az nem lehetek! Ismerem a természetemet. Nem a családi idill, hanem a nagyvilág vonz engem. Szerepelni akarok, ünnepeletni hódítani. Híres énekesnő akarok lenni, és ön mellett, a féltékeny poéta mellett, aki mindenben akadályoz, teljesen elpusztulnék. De maga is szegény, Jenő, mennyit szenvedne. Dolgozni sem tudna, nem kereshetne semmit, pedig én élni akarok! Démonja lennék, pazarolnék és tönkre jutnánk mindketten. Nem, Barátom! Sokkal jobban becsülöm, semhogy férjemül óhajtsam, hadd legyen Wolfrath ur az áldozat. Mi másra való egy öreg de gazdag őrnagy. Hahaha!

És a kacaja most is a szívembe nyilalt.

Nem bírtam el a csapást és utra keltem, hogy feledjek. Vajjon lehetséges-e? Hisz ime, titkon elkísér Vera, mint utitárs, mindenkinek láthatatlan, csak nekem nem.

— Hol lehet most? Hol éli világát, hol

tűri Wolfrath ur csókjait, hol pazarolja a gazdag őrnagy kincseit.

Egymásután intéztem a kérdéseket ki az ablakon az éjbe, a zsongó természetbe.

Tudtam, hogy Vera is utrakelt, Nászutra! A mézeshetek még tartanak . . . Még tart a kábultság, a dús gazdagság győzelme, a poéta szegénysége fölött . . . De vajjon rám gondol-e ő is? mint én ő reá, minden lépten, minden pillanatban, éjjel álmomtól elkerülve, nappal álmódóva órála . . .

II.

Nem bírtam magammal. Szünni nem akaró nyugtalanság rohant meg . . . Mi lesz ebből?

Az élet megtanított rá, hogy amikor oly vágy támad rám, mely örömmel hitegetne, ne habozzam, hanem kövessem ezt a vágyat. Éreztem hogy megnyugvást találok, ha megszakítom az utazásomat. Utitársaim most már hortyogva folytatták eszmecseréjüket. Ott künn merő költészet, itt bent jőzanító próza. Ez döntött.

A közeledő város felett szeliden tündökölt a hold, fénytengert árasztva a vidékre . . . Eszembe jutottak Humboldt rajongó szavai Salzburgról. Hát mért ne szálljak le, mért ne andalogiák a Salza bídán. S mért ne

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— koron.

vember 1-től December 14-ig 97 amerikai nagy ipartelep szüntette be az üzemét és összesen 129.085 munkást bocsátott el. Ez a nagy üzemredukáció összefüggésben áll a visszavándorlás harmadik okával, a jövő évi elnökválasztással, amely Amerika egész politikai és gazdasági életét annyira lekötötte, hogy minden más kérdés teljesen háttérbe szorult.

HIREK.

— **Közgyűlés.** Kula község képviselőtestülete jan. 31-én d. e. 9 órakor a község-háza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal: 1. Az ártézi kutak fúrására vonatkozólag bérkezett ajánlatok bemutatása. 2. A községi II. ovoda terveinek bemutatása. 3. A községi polgári fiú és leányiskola felállítására egyben jelentés. 4. A község-ház és jegyzői lak építése illetve a község tulajdonát képező ingatlanok eladása. 5. Egy községi adóügyi aljegyzői állás szervezése. 6. Az előjárók és pénztárnokok fizetésének felemelése. 7. Indítványok. — A közgyűlés nagyon látogatott volt és a mult közgyűlés előtti jegyzőkönyv felolvasásával kezdődött. Ezen jegyzőkönyv hitelesítése után következett a legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása s annak befejezésével Rác György felszólalt a jegyzőkönyvben foglalt Czuz-féle hagyaték helytelen számadatai ellen, valamint azt is kifogásolta, hogy a közs. képviselőtestület nincs törvényszerűen megalakítva, mert 40 képviselő helyett tényleg csak 35 képviselő szerepel a meghívottak listáján. Dr. Lebach László saját esetének előadása mellett, hogy őt meg nem hívják a közgyűlésekre, pártolja Rác György felszólalását. Dr. Récei Ede a hallottak után ítélve, a multkor közgyűlés délutánján hozott határozatok megsemmisítését indítványozta és a délelőtti határozatok felett is az új, törvényes képviselőtestület határozzon és addig is sem a jegyzőkönyv, sem pedig a napirendre kitűzött tárgyak ne tárgyalassanak. Több hasonló felszólalás után a képviselőtestület dr. Récei indítványát egyhangulag

elfogadta. Az egybegyűlt képviselőtestület aztán értekezletté alakult át és az ártézikút ügye felett a vállalkozókkal tárgyal.

— **A Kulai Iparos dalárda** ma vasárnap tartja jelmez estélyét a Hungaria szállodában.

— **Ösztöndíj adományozás.** A m. kir. kereskedelemügyi minister Stolz Géza, Stolz Henrik kulai rézöntő fiának, a keleti akadémiai hallgatónak, 600 K állami ösztöndíjat adományozott.

— **Mulatság.** Imhof János vendéglős febr. 4-én polgár-bált rendez Kulán.

— **Az Országos Jegyző-Egyesület** tiszteletbeli tagjai. Az országos Jegyző-Egyesület tavaly Désy Zoltán pénzügyi ministeri államtitkár és Németh Károly belügyministeri ministeri tanácsost a jegyzői kar érdekében kifejtett működéséért az egyesület tiszteletbeli tagjává választotta. Az erről szóló oklevelet küldöttségileg nyújtották át a kitüntetetteknek. A küldöttséget Uszky Bálint, az egyesület elnöke vezette s tagjai voltak Morvay János és Csizmadia László alelnökök, Grüler János, Vargha Károly és Kiss Gyula. A küldöttség először Désy Zoltán államtitkárnál tiszteletelt. Uszky Bálint hosszabb beszédben üdvözölte az államtitkárt. Désy Zoltán államtitkár meleg szavakban mondott köszönetet a kitüntetésért. Kijelentette, hogy minden lehető el fog követni a jegyzői kar érdekében. A küldöttség erre Németh Károly ministeri tanácsost kereste fel, kit szintén Uszky Bálint üdvözölt. Németh Károly megköszönve a kitüntetést, kifejtette, mily fontos hivatást teljesít a jegyzői kar az ország községeiben. Reméli, hogy a közigazgatás reformja alkalmával a jegyzői kar is kellő méltánylásban fog részesülni.

— **Halálozás.** Wagner György, Ujverbász érdemes jegyzőjét súlyos csapás érte. Édesanyja özv. Wagner Györgyné január 24-én Cservenkán 86 éves korában meghalt. A köztiszteletben állott matronát a közönség osztatlan, mély részvételével temették el.

— **A kiskéri mezőgazdák** öns. egyesülete febr. 9-én tartja XVII. évi közgyűlését.

— **Meghívó.** Kulán 1908. évi február 9-én (vasárnap) Rockenstein úr Hungaria c. szállodájának összes termeiben tanítványaim zártkörű próba-bájlára t. urat b. családjával, rokonaival, ismerőseivel és mindazokat akik egy víg, kedélyes bálon több új tánc bemutatásán résztvenni óhajtanak, tisztelettel meghívom, Páll Gáspár. Beléptidő 1 K, szülőknek 50 fill. Kezdet 8 órakor. Egész éjjel világposlai levelezés s mely hölgy a legtöbb lapot eladja és a ki a legtöbbet kapja, egy-egy szép tea-szervízt fog kapni ajándékba. Műsor: 1. A tanítványok táncvizsgája s utána általános tánc. 2. Első magyar körtánc, lejtik az összes tanítványok. 3. Gentry-Boston, lejtik Nagy Gizike, Gyurits Rozika, Imhof Micike, Polich Katica, Glässer Katica, Fejős Mariska. 4. Kotillion tánc, arany és ezüst kotillion jelvények feltűzése amely igen olcsó árban kapható lesz a pénztárnál. Odahaza készült szalag kotillion jelvényt használni nem szabad. Új táncanfolyamot fogok nyitni f. év július 1-én

— **Szolgabírói kirendelés.** Fernbach Károly főispán, Milits János tb. szolgabíró az ujvidéki járási szolgabírói hivataltól továbbbi szolgálattételre a zsablyai szolgabírói hivatalhoz helyezte át.

— **Meghívó.** A kishegyesi nemzeti olvasó kör 1908. február 2-án a Szegedi vendéglő összes termeiben, saját könyvtára javára, táncmulatsággal egybekötött cabaret-estélyt rendez, melyre t. címet becses családjával együtt mély tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti díjak: I—III sorban 1 K, a többi sorban 80 f, állóhely 60 f. Kezdet este pontban 8 órakor Jegyek előre válthatók: Halász Ferencnél. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk. Műsor 1. A két Kohn. Jelenet. Személyek: A járásbíró Body Máté A védő Ábrahám Mihály I. Kohn Rein Izsó II. Kohn Hajdú András. 2. Magánjelenet. A szórakozott kisasszony Halász Mariska. 3. Magyar népdalok, éneki Balassy Mihály. 4. A klasszikus csavargó Személyek: Egy rendőrkapitány Schmidt Viktor Egy csavargó Szemző Béla Egy rendőr Belinovich István. 5. Magánjelenet. A kakadú Vigh János. 6. Kuplék, előadja: Szemző Rezső József.

nézzem a hold játékát, amint sugarai megtörnek a nyugodt folyó tükrén

A fogadóban elhelyeztem utitáskámat és elsétáltam a hidra. Egy lélek nem volt rajta. Lehajoltam a karfára és letekintettem a csillogó vízre. Soká álltam ott, meglepedkezve mindenről ami valaha bántott. . . Csak a kacér, a lemondó és mégis fényűzésre vágó Vera lebegett ismét elem. . . Akár csak a vízből emelkednék fel, mint valami szirén, csábosan. . . kísértetiesen. . .

Egyszerre egy csónak sötétlő foltja tűnt szemembe. Csak ketten voltak rajta. . . Izmos erős férfi, akinek vonásait nem láttam, s egy fehérruhás nő, fehér kalappal, mely árnyékba rejtette arcát. . . A férfi lassan, nyugodtan evezett. . . a nő a kormány két zsinorját tartotta kezével. . . Amint egész közel értek a hidhoz: a nő meghuzta a zsinor balsejnyét, mire a csónak közvetlen alattam haladt el, aztán a partnál kikötött.

Magyar szó ütötte meg a fületem. Ah hát földiek? Bizonyára fiatal házások, tán éppen nászuton vannak. Tán őket is az ábránd csalta ide s a szerelem mámore készíti őket a virrasztásra. . . Nem a feledés, hanem a boldogság útjain bolyonganak. Ami szép és vidám érte őket otthon a magyar földön, most a távol idegenben újra átélvezik.

Akaratlanul tanuja lettem egy darab boldogságnak. Nem értettem jól minden szót, de úgy tetszett hogy pajzánkodnak és minduntalan kacagtak, s minden bohóság, minden kacaj után egymás karjaiba omlottak, hosszan tüzesen csókolódzva.

— Hah, ez már türehetetlen!

Önkénytelenül fakadtam ki s mindjárt rá megijedtem, hogy tán meghallották. Hisz magyarok ők is. . . Elakartam távozni, de aztán megírt csak ott maradtam. Végre mégis csak belebuzdultam, hogy elsompolyogjak, mert szívem, ez a nyomorult szív már fellázadt kicsinyes irigységében. . .

Ekkor hangosabban kezdett beszélni a nő s az első szóra megdöbbenve álltam meg. Lehetéges-e? Hisz ez ő! Vera! Senki más. . . És aki vele van? Csakugyan Wolfrath! A gazdag őrnagy ur. . . az áldozat. . .

Vera csintalanul mondta:

— Nacikám! Nézd csak, ott a hidon! Magányos éji vándor! Hahaha!

A férj csittította!

— Az istenért, meghallja!

— De hisz magyarul mondom. A sült salzburgi német meg nem érti!

— Igaz! Mindig igazad van, te kis cinegém.

És a házaspár újra összeölelkezett. Hátat fordítottam nekik. De azért halgattam, mit beszélnek. Ó, most már tudni akartam: igaz-e, hogy csak a pénzért ment Wolfrath őrnagy urhoz. És Vera csak incselkedett tovább:

Hát szeretsz-e Nacikám? Mert én nagyon, de nagyon szeretlek! Ó mint imádlak: Soha se hittem volna, hogy ilyen kedves, jó és ilyen vidám tudj lenni. Rettentő prózai katonának hittelek, aki csak a jólétemről fog gondoskodni és most, — óh, most már a lelkemet is meghódítottad. Hiszen tebened egy költő veszett el! Milyen bolond is lettem volna, ha meghallgatom Jenőt, azt a földhöz ragadt poétát. Hahaha!

A holdkóros, az ábrándos, a beteges! Te. . . te izmos vagy, te erős vagy te imponálsz! És hogy tudsz szeretni, hogy tudsz ölelni!

És igazán elfeledted már azt a szegény Jenőt? . . .

— Szegény? Hát sajnálsz? Hisz nem is ismered.

— Sohase láttam, de te annyit beszéltél róla. . . Igazán féltékeny névvel vele. Te, Cinegém! Hát ha csak arra használtad, hogy ugrass vele engem!

Persze! Rájössz végre,? Ó te okos, te bölcs Nacikám?

Újra ölelkeztek s ezuttal Vera oly viharosan karolta át az izmos Wolfrath őrnagy urat, hogy az bizonyára belekábult. . .

Valamit moroghattam. . . Tán átkot. . . tán áldást. . . De a boldog pár fölfigyelt. Vera halkabban szólt:

— Jaj, meglátott az éj bus vándora. . .

Mit is keres itt? Mit alkalmatlankodik? Mit zavarja a mi boldogságunkat? Te, Nacikám!

Nos? Mi kell az én kis Cinegémnek?

— Hozzuk zavarba ezt a kíváncsiskodó németet! Jaj de szeretnék a szeme közé nevetni!

— Eppen jókor! Most bujik el a hold. . . Majdnem sötét van.

Elhalgattak. De csakhamar megszólalt Vera:

— Tudod mit! Gyujts rá! Van-e gyujtód?

— Van.

— Ohó! Nem a te gyujtód, hanem az ő szivarján. Menj hozzá és kérj tüzet. Én majd a hátad mögé állok. Kíváncsi vagyok az ábrázatjára.

Éreztem, amint egész testemben remegni

— **Az ószivaci temetkezési egyesület** február 9-én tartja XXIII. évi rendes közgyűlését a ref. iskolában.

— **A paripási önkéntes tűzoltó testület** 1908. évi február 5-én a casinó összes termeiben saját pénztára javára zártkörű tűzoltóbált rendez.

— **A zentai iskolák államosítása** a megvalósulás előtt áll. Az ottani községi iskolaszék, Faragó János kir. tanfelügyelőnek eme előterjesztését, melyhez a kath. klerus is hozzájárult, egyhangulag elfogadta. A zentai népiskolák államosítása tárgyában Faragó János kir. tanfelügyelő által javaslatba hozott kezelés főbb pontozatai a következők: Zenta város áll. kezelésbe adja összes városi és tanyai népiskoláit. Az iskolák elhelyezésére szolgáló ingatlanok a mk. kincstárnak örök használatra átadatnak és a kir. kincstár ezen joga azokra teleknyilvánítással is be lesz kebelezve. A város köteles lesz az iskolai épületeket jó karban tartani, tisztán tartani, tűzkár ellen biztosítani. Az iskolák fűtéséhez szükséges tüzelőt a város adja és azt köteles a helyszínére szállítani. Az összes butorok, felszerelések, taneszközök a kincstár használatába mennek át. Az iskolai célokra tett alapok pedig az iskolai gondnokság kezelésébe adatnak át. A tanítói nyugdíjjarulékot, mint eddig, ezután is a város fizeti. Az állami iskolákkal kapcsolatban szervezendő gazdasági ismétlődő iskola gyakorlati célokra minden iskolához 600–800 négyszögöl területet enged át a város. Az iskolák átadása és fejlesztése esetén a meg nem felelő épületeket a város saját költségén felépíti, jó karban tartja. Az iskolák kiépítéséhez szükséges költségen évi törlesztésre azonban a kormány a szükséges összeget a város által évente az iskolák fentartására fizetendő összegből visszatéríti. A város évente az állami egyes adók után 10 százalék iskolai pótdótot vet ki lakosaira és azt az iskolák fentartása végett a zentai kir. adóhivatalba szolgáltatja be. Ezen felül átengedi e célból a kir. kincstárnak azon 200 lánca járás földet, amely iskolai alap címén hasítottatott ki. A kincstár a jelenleg alkalmazott tanítókat, amennyi-

kezdték s e pillanatban a Salza folyóba akartam dobni az égő szivart. De meggondoltam a dolgot.

Már felém közeledett a férj. Megszólított németül tüzet kérve.

— Szívesen, tessék!

— Ah, tehát földiek vagyunk?

A férj mondotta ezt, miközben Vera elfojtotta sikoltását.

Szivarjaink fölcsizott parazsa megvilágította mindhármunk arcát. Mert Vera mégis rámtekintett, — óh milyen tekintet volt ez!

III.

Aztán homályos lett megint minden. Egy rövid köszönet... egy halk üdvözlés s a boldog házasság távoztak. Néhány perc múlva a hid alatti csónakba ültek. Hallotam az evezők szabályos csapásait... milyen izmosok is lehetnek Wolfrath őrnagy ur karjai!... a víz egyhangú csobbanását... A hold fényében meg-megcsillant Vera fehér ruhája. Aztán fölcsendült egy dal... egy elégia... az én kétségbeesett dalom egy strófája...

Más fogja most már szépkedez.

— Én tudom-ó, mi élvezet! —

Más néz szemedbe boldogan,

— Én tudom abban is: mi van! —

Más fog csókolni és ölelni

— Ó, kin feledni!... Csak feledni... —

A dal átszárnyalt az éji légben, egy fordulónál halk kacajt röpitett felém a szellő s végre elcsöndesült az egész táj.

De az én szívem is.

ben törvényes képesítésük meg van, szolgálatképesek és működésük kifogás alá nem esik, átveszi és fizeti őket. A zentai iskola növendékek tandíját, az 50 fillér beiratási díjon kívül nem fizetnek, de a város ezt is megválthatja. A tanítói kinevezéseknél figyelembe vétetik helybeli felekezetek lélekszám aránya. Továbbá zentai származás egyenlő minősítés esetén.

— **Nyomdászok mulatsága.** A zombori könyvnyomdászok felállítandó sanatóriumok javára febr. 15-én táncmulatsággal egybekötött műkedvelőelőadást rendeznek a városi színházban. Színre kerül: „A nőkérdés” vígjáték 1 felvonásban és „Az angol kisaszony” 1 felvonásos bohózat.

— **Iskolaépítés Mozsoron.** Mozsor község előljárósága a f. é. január 20-án tartott árlejtés alapján iskolájának felépítésével Friedrich Fülöp ujjverbászi ácsmestert bizta meg 32,800 K vállalati összegért.

— **Templomépítés Tiszakálmánfalván.** A Tiszakálmánfalván Foerk Ernő és Petrovác Gyula budapesti felső ipariskolai tanárok tervei szerint építendő templom kivitelére a f. é. január 18-án tartott árlejtés alapján Molnár István nagybecskereki vállalkozó nyert megbízást 33.350 K árban.

— **A bácsm. agrár takarékpénztár r. t.** febr. 6-án tartja harmadik évi rendes közgyűlését.

— **Óvoda építés Szilbácson.** Szilbácson 25476 K 63 f költségén óvodát fognak építeni vállalati uton. Az erre vonatkozó árlejtést február 13-án Szilbács községében tartják meg.

— **Országos állatszámllálás.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter most adta ki körrendeletét valamennyi törvényhatósághoz az ez évben foganatosítandó tavaszi állatszámllálás tárgyában. A rendelet értelmében a haszonállatok március végéig összeírandók, közben az állatok egészségi szempontból is megvizsgálandók s az állatösszeírási lapok legkésőbb május 1-ig a földművelésügyi minisztériumhoz fölterjesztendők.

— **A gombos—erdői vasuti összeköttetés** és vele kapcsolatos Drávahid tárgyában f. é. január 17-én tartották meg Ehrenhöfer Aladár miniszteri tanácsos vezetése mellett a közigazgatási bejárást. Ugy Gombos, mint Erdőd állomásnál a vasuti pályatestet 3 méterrel emelni fogják és mindkét helyen új állomási épületet emelnek, míg a jelenlegi állomási épületeket lakóházakká alakítják át. A hid maga hatalmas alkotás lesz. Hossza 640 méter és 80 méter távolságban 8 pillért alkalmaznak. Az áttalaktási és hidépítési költségek meghaladják a 10 millió Kt, melyek a régebbi máv. beruházási költségből nyernek fedezetet. Az építési munkálatokat a tervezet szerint még az idén megkezdik.

— **Szlavianszky dalestély Ujvidéken.** Mint értesülünk, a Szlavianszky dalegyesület, mely most végzi búcsúkörtűjtét Európában, február 10-én tartja monstre hangversenyét Ujvidéken, a Mayer-féle Vigadóban. Az egész délvidéken óriási érdeklődéssel és várakozással tekintenek e kitűnően szervezett daltársulat fellépése iránt, mely előadása szépségeivel, gyönyörű hanganyagával és remek szervezettel nemcsak a laikusok, hanem a zeneértők igaz megbecsülését és dicséretét érdemelte ki. E dalestély — mely egyedüli az egész Bácskában — rendezését Herger Ágoston ujvidéki könyvkereskedő vállalta el, kinél a jegyek — melyek immár csak korlátozott számban vannak — megrendelhetők.

— **Kinevezés.** Fernbach Károly főispán Korbai Pál kiskéri községi jegyzőt a kiskéri állami iskola gondnokává kinevezte.

Népesedési mozgalmak Kulán

1908 jan. 18—31-ig.

Születtek: Krisztmann Péter rk. Acsanszki Todor gkel. Horváth Ferenc rk. Juhász György rk. Sengár Irma rk. Oravec István rk. Kiss Mária rk. Illin Manó Hardi Jakab.

Házasság: Huppert Mátyás rk. és Klár Terézia Kovanda Sebestyén, rk. Kuhn Krisztina g. h. v. Inhoff Pál rk. Schreiner Anna rk. Beger Miklós rk. Kriszt Anna rk. Farkas Mihály rk. Mezei Rozália rk.

Elhaltak: Kosutyák Andrásné rk. 32 éves Horváth Janos rk. 28 éves Arth Erzsébet ag. h. v. 6 éves Dovát Miklós g. kel. 73 éves Dudás Ilona rk. 8 hó. Sztojsity István rk. 27 napos Vrudsín Emil g. kel. 3 éves Sznity Milánné g. kel. 47 éves Vlaski Sándor g. kel. 1 éves László Ferenc 8 hónapos öz. Eper Jakabné rk. 77 éves Blaskó István rk. 12 éves Szukola György rk. 84 éves Quintusz Anna rk. 21 napos Bugarszki Sarolta g. kel. 2 éves Milánov Vitályos g. kel. 2 éves Dochnál Anna rk. 24 napos Milutinovity György g. kel. 29 éves Hoffmann György rk. 7 hónapos.

— **Mindennemű béli cikkek** nagy választékban, Kardos J-nél Kulán.

— **Gözfürdői napok Kulán.** Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. Kádfürdők naponta, férfiak és nők számára. Fürdő nyitás reggel 6 órakor. Kádfürdő 7 órakor.

— **Schmidt Ferenc szabó,** Kula Ferenc József tér, készíti a legdivatosabb öltönyöket a legolcsóbb árban.

Eljegyzési -

Lakodalmi -

Damast -

Eolienne -

Selyem

és „Henneberg” selyem 75 kr-tól feljebb, bérmentve és vámmentesen. Minta postafordultával. Megrendelések bármely nyelven intézendők:

an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Gabona árak: Budapesten:

Buza 1908. áprilisra	—	11.70
Zab	—	7.80
Tengeri	—	6.75

Buza	—	—	10.60
Zab	—	—	6.80
Tengeri	—	—	5.80

5427 sz. 1907.

Pályázati hirdetmény.

Csátalja községben leköszönés folytán üresedésbe jött **szülésszőni** állásra, — melynek javadalmazása — havi részletekben felvehető 176 K készpénz 2 köbméter (1/2 öl) kemény hasáb tűzifa természetben és természetbeni lakás, vagy ennek nem léteben 40 K évi lakbér — ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. é. február 15-ig** terjesszék be.

Baja, 1908. január 21.

Vojnich Máté
főszolgabíró

1-2

Egy jó karban levő
cseplő-gép-garnitúra
harmadrésze eladó

Bővebb értesítést ad Kulán

VARGA KÁROLY
járési rendőrfelügyelő

2-3

SÁRCZIPŐK HÓCZIPŐK

férfi-, női- és gyermek számokban, elsőrangú minőségben — kaphatók:
Ifju Kovács Sándor, uri-, női-, gyermek-csipész és bőrkereskedőnél — Kulán

227 sz. 1908. Bácskeresztúr község

Pályázati hirdetmény.

Bácskeresztúr községében lemondás folytán üresedésbe jött *gyalogrendőri* állásra pályázatot hirdetünk.

A szabályszerűen felszerelt kérvények *f. é. február 22-ig* a községi előljárásnál nyújthatók be.

Javadalmazás: havi utólagos részletekben fizetendő évi 600 K és ruházat. Bácskeresztúr, 1908. jan. 22.

2 Községi előljáróság

213 sz. 1908.

Árlejtesi hirdetmény.

A vármegye közigazg. bizottsága 6491/1907 szám alatt kelt határozatával elrendelte a Szilbács községben létesítendő kisdudovának hivatalból leendő felépítését.

Az építkezés biztosítása céljából tartandó árlejtés határidejéül *f. é. február 13-ikának (csütörtök) délelőtti 10 óráját Szilbács községhezához tűzöm ki.*

Kikiáltási ár 25476 K 63 f szóval huszonötezerháromezredhetvenhat korona 63 fillér.

Bánatpénzül az árlejtés megkezdése előtt 10% teendő le készpénzben, takarékpénztári könyvecskében vagy óvadékképes értékpapirban.

A tervek és költségvetés valamint a részletes feltételek a palánkai járási szolgabírósnál a délelőtti hivatalos órák alatt betekinthesek.

Az építkezés az árlejtesnek a törvényhatósági bizottság általi jóváhagyása után azonnal megkezdendő és 1908. szeptemb. 15-ikére elkészítendő.

Palánka, 1908. január 21.

Hipp Dezső
főszolgabíró

FARSANG tréfás jelenetek, bohózatok, vigjátékok, humoristikus felolvasások, szavalatok és tréfás meghívók gyűjteménye, farsangi mulatságok rendezőinek nélkülözhetetlen segéd-könyv kapható bérmentes küldéssel 4 K-ért. CSAJÁGI B., KULÁ

ZSÁKJEGYEKET

tetszés szerinti minta és színben

-- a legolcsóbb árak mellett --

szállít:

BERKOVITS MÁRK

villamos üzemű könyvnyomdája

Kulán

Muschong-Buziásfürdői SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT a világhírű buziásfürdői szén-savforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénssavval

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

BUZIÁSFÜRDŐI ÁSVÁNY- ÉS GYÓGYVIZEK

1/1 és 1/2 literes üvegekben

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás

ELSŐRENDŰ ASZTALI VIZ!

Felvilágosítással készségesen szolgálunk

Muschong-buziásfürdői szénssav-művek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18 sz. **ÜGYES HELYI KÉPVISELŐK KERESTETNEK**

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár

Sürgönyeim

VIRÁGTELEP TEMESVÁR

Tárbesszélő 10 sz.

Bármely vidékre szavatoltság mellett szállítja

A legszebb és legdívatosabb Csokrok és Kosszorúkat

üde élő virágokból a legjobb kivitelben.

Menyegzői és alkalmi csokrokat Ünnepeyi és gyász-kosszorúkat

Sürgős megrendeléseket táviratilag kérem.

A Monarchia legnagyobb virág-szállítója

Helyi beszerzési források

<p>Sokat megtakaríthat mindenki, ha nyomtatvány-szükségletét BERKOVITS MÁRK villamos-üzemű nyomdájából fedezi.</p> <p>Községi nyomtatványokból, papír- és írószerekből nagy raktár. Saját könyvkötészet.</p>	<p>ÁBEL VENDEL első kulai bőrszék-készítő. Nagy raktár finom bőrszékben Pontos és solid kiszolgálás. Damjanich-utca.</p>	<p>LESZKOVÁ CZ JÁNOS bőrkereskedő. Saját készítményű cipő raktára.</p>	<p>RÉCSEI MIKSA Női és férfi divat, fűszer, csemege festék és ásvány-víz kereskedése. Gyermek-kocsi raktár.</p>
	<p>CZEISEL ALADÁR fűszer-, liszt-, rőfös-, rövid- és divatárú-üzlete. HIMZESI ELŐNYOMDA. KŐ- és FASZÉN-ELADÁS. Legnagyobb választék a legújabb képes eve ezőlaponban.</p>	<p>STEIN BERTALAN mezőgazdasági- és varró-gépek gyári raktára. Piac-tér, Lencz-fée ház.</p>	